

# שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על־ידי צעירי־אגודת־חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף־יצחק אהרונוב

## ספרים

### קדושת נועם אלימלך

מאת רבי אלימלך מליזנסק  
בהוצאת מכון נחלת יהושע

אוצר פתגמים ואמרות, המעוררים את הלבבות, מלוקטים מהספר 'נועם אלימלך', בהדפסה מאירת־עיניים. בתחילת הספר פרקי מבוא ופרקים מתולדותיו. 590 עמ'. טל' 052-7637540.

### לב ישראל

מאת הרב אליעזר גרוסמן  
בהוצאת המחבר

בשבוע שעבר מלאה שנה להסתלקות הגאון החסיד רבי ישראל גרוסמן. לקראת יום־השנה יצא־לאור את הספר, ובו שיחות וסיפורים שסיפר, ופירושים וחידושים על התורה, לפי פרשיות השבוע. 409 עמ'. טל' 052-5990120.

### כל נדרי

מאת הרב יצחק אליהו שטסמן  
בהוצאת פלדהיים

ריכזו ההלכות הקשורות בנדריים ובשבועות. קבלתם, הפרתם, מנהגי מצווה ועוד. הספר מוגש כשולחן ערוך, ובו 85 פרקים. בסוף הספר מפתח מפורט. 862 עמ'. טל' 02-5710965.

### סידור מפורש לילדים

בהוצאת רשת אהלי יוסף יצחק  
הפצה: חיש

סידור התפילה בנוסח הארז"ל, כפי שנערך על־ידי רבי שניאור־זלמן מלאדי, בתוספת פירוש המילות וביאור תוכן התפילות. הספר חשוב במיוחד לילדים ולכל מי שמעוניין להבין את פירוש התפילה. 142 עמ'. טל' 03-9600770.

## זמני השבוע

ניו־יורק	טרויט	מיאמי	לוס־אנג'לס
5:36	6:12	6:08	5:37
6:36	7:12	7:00	6:33

כניסת השבת  
צאת השבת

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840  
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il  
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

# איך יוצאים מהמלכות

ביצוע הפעולה ההכרחית משמעותו הודאה מצלצלת בכישלונה של תכנית ההתנתקות; אבל חייבים להשתחרר מהמלכות, להודות בטעות ולעשות את הדבר המתבקש

**ת**ו תופעה המתרחבת בהיקפה באחרונה: יותר ויותר בני־אדם אומרים לך שהם אינם מסוגלים להקשיב לחדשות. "הדיווחים מוציאים אותי מדעתני", אומר אחד. חברו מוסיף: "כשאני שומע את החדשות נראה לי שהמדינה מתנהלת על־ידי חבורה של חדלי־אישים". שלישי נסער: "איך ייתכן שיום־יום משגרים טילים לעבר ערינו ויישובינו, ואנחנו לא מסוגלים לשים לזה קץ?!"

ובאמת, ההתנהלות של הממשלה לנוכח הירי הבלתי־פוסק אל שדרות, אשקלון ויישובי הדרום - אינה ניתנת להבנה. האם אתם מעלים על דעתכם שמדינה כלשהי בעולם הייתה מסכימה לספוג ירי כזה, שהופך את חייהם של מאות־אלפים לסיוט מתמשך, וגורם להתרוקנות ערים מתושביהן? האם זו מדינה ריבונית, שיש לה מחויבות להגן על אזרחיה, או קריקטורה של מדינה?

## למה חיכו?

החידולן בהתנהלות הממשלה נובע מהמלכות שלתוכו הכנסנו את עצמנו. זה בדיוק היה המלכות שמנע מאיתנו לפעול כנדרש כשהשתולל כאן גל הטרור לפני שבע שנים. היה ברור אז שיש דרך אחת להפסיק את טרור המתאבדים - לחזור ולהיכנס לערי יהודה ושומרון, לרדוף את המרצחים ולבער את קיני הטרור. עובד, שכאשר עשינו את זה, במבצע 'חומת מגן', חוסל הטרור והשקט חזר.

אז למה חיכו זמן רב כל־כך, ולמה נשפך דם רב כל־כך? התשובה פשוטה: כי כניסה חוזרת לערי יהודה ושומרון משמעותה הודאה, שהיציאה מהערים הייתה טעות. הלא רק כמה שנים קודם לכן הביאו לנו 'שלוש' והוציאו את כוחות צה"ל מרוב שטחי יהודה ושומרון. סיפרו לנו סיפורים על עידן חדש, שבו יגור זאב עם כבש. האם כל זה היה טעות טרגית, שעלתה בחיי אדם רבים כל־כך?

האמת היא, שגם לשיטת מחוללי התהליך הייתה הצדקה גמורה להיכנס שוב לערים. הלא הם עצמם הזהירו, שאם אחרי יציאת צה"ל

מהשטח יוסיפו המחבלים לפגוע בנו, תהיה תגובתנו קשה וכואבת. ובכל־זאת, קשה לבני־אדם להודות בטעות, והקושי הזה כבל את ידיה של הממשלה. רק כשנהר הדם הגיע לממדים מפלצתיים, נאלצו לבלוע את הקושי ולבצע את הפעולה שאכן חיסלה את הטרור.

## הולכה בכחש

זה בדיוק המלכות שבו אנו שרויים עכשיו. שיהיה ברור: אין דרך להפסיק את הירי מרצועת עזה מבלי להיכנס פנימה ולעקור את ארגוני הטרור מהשורש. נבנתה שם תשתית אדירה של טרור, וכל יום שעובר מעצים אותה עוד ועוד. גם אם תהיה הפוגה לזמן־מה, זו תהיה הפוגה לצורך התעצמות והיערכות. רצועת עזה מאיימת כיום על כל הדרום, ואין ברירה אלא להשמיד את כל מאגרי הנשק ולמוטט את שלטון הרשע של החמאס.

אבל ביצוע הפעולה ההכרחית משמעותו הודאה מצלצלת בכישלונה של תכנית ההתנתקות. הלא בדיוק מפני המציאות הקיימת הזהירו רבים וטובים עד שהגרון ניחר. תושבי גוש קטיף עברו מבית לבית באשקלון ואמרו לתושבים, שאם צה"ל יצא מרצועת עזה, ישגרו הטילים לעבר אשקלון. זה היה ברור לגמרי. ובכל־זאת החליט מי שהחליט כי המהלך הזה 'ישפר את הביטחון', כפי שעיינו רואות...

עכשיו ברור שסובבו אותנו בכחש. אמרו לנו שהנסיגה מרצועת עזה תחזק את גושי היישובים ביהודה ושומרון, ובמקום זה קיבלנו חנק מוחלט של ההתיישבות. הביטחו לנו שנתנתק מרצועת עזה, ואנחנו מוסיפים לספק לה מים וחשמל, מזון וציוד. הזהירו שאם אחרי ההתנתקות יעזו לירות על יישובינו, נגיב בעוצמה ובלי שום מעצורים. ומה מתברר? שהכול היה טעות - או אף הטעיה - אחת גדולה.

חייבים להשתחרר מהמלכות הזה. אפשר להודות בטעות ולעשות את הדבר ההכרחי והמתבקש. וכבר אמר החכם מכל אדם: "מודה ועוזב - ירוחם".

# הצדקה נוהגת תמיד

הצדקה להתקיים תמיד, כדי שנוסיף ונקבל את שפעו וחסדו של הקב"ה.

## קרבות ואדנים

שני ההיבטים האמורים בצדקה – מילוי חסרונו של הזולת והשפעה אלוקית מלמעלה – באים לידי ביטוי בשני המרכיבים שהיו בנתינת השקלים: תרומת המזבח ותרומת האדנים.

תרומת המזבח נועדה לקניית קרבנות ציבור, שעליהם נאמר: "לכפר על נפשתיכם". הקרבנות האלה באים לכפרה, וזה מילוי חיסרון, כפי שהצדקה ממלאת את חסרונו של הזולת. אולם תרומת האדנים נועדה לשמש בעבור אדני המשכן, שעליהם עמד המשכן כולו, ובו שכן הקב"ה ("ושכנתי בתוכם"). במשכן שכנה קדושה אלוקית לשמעלה מכל מדידה והגבלה. הארה זו מקבילה להשפעת הצדקה האלוקית שמשפיע עלינו הקב"ה, בהעניקו לנו חיים ופרנסה עד לעשירות כפשוטה.

(התועדויות תנש"א כרך ב, עמ' 278)

תמידים. לעומת זה, פרשת שקלים, שעניינה צדקה, חלה תמיד, בכל מצב, בכל זמן ובכל מקום.

הצדקה היא חלק מגדרי הבריאה. הקב"ה ברא את העולם במתכונת של משפיע ומקבל – יש מי שנותן ויש מי שמקבל. מתכונת זו נועדה להבטיח שיתקיים החסד בעולם, שבזה תלוי קיומו של העולם ויישובו.

## צדקה מלמעלה

זאת ועוד, כל השפע שבא מלמעלה (מהקב"ה) הוא בבחינת צדקה. הקב"ה אינו חייב, כביכול, לתת לעולם את הברכה והשפע, והוא נותן לנו זאת כחסד אלוקי. על כך אנו מודים לו, על שהוא "זן את העולם כולו בטובו, בחן, בחסד וברחמים", "זן ומפרנס לכול ומטיב לכול".

ומאחר שהכלי לקבלת הצדקה מאת הקב"ה הוא הצדקה שהאדם עושה כאן למטה (שכן הקב"ה נוהג עמו "מידה כנגד מידה"), נדרשת

ה שבת אנו קוראים את פרשת שקלים, שהיא הראשונה מבין 'ארבע הפרשיות': שקלים, זכור, פרה, החודש. חז"ל קובעים כי נתינת השקלים הייתה נתינת צדקה. השקלים (מחצית השקל שנתנו בני-ישראל) היו "איש כופר נפשו" – והיו תרומה לה' לבניית המשכן.

בימינו אין מצוות השקלים נוהגת, אבל עניינם של השקלים מוסיף להתקיים בצורת צדקה. חז"ל אומרים: "בזמן שבית-המקדש קיים, אדם שוקל שקלו ומתכפר לו, עכשיו שאין בית-המקדש קיים... עושין צדקה". קיים גם המנהג לתת קודם פורים 'מחצית השקל', שזה עניין הצדקה בפשטות.

## חלק מגדרי הבריאה

דבר זה מעניק לפרשת שקלים מעלה מיוחדת, לעומת שלוש הפרשיות האחרות (זכור, פרה והחודש). אמנם גם הפרשיות האחרות מלמדות לימודים כלליים ומעניקות הוראות מרכזיות, אבל שלושתן קשורות בתנאים מוגדרים, שאינם

## מן המעיין ציפייה לגאולה | מאת הרב אליעזר ברוד

שהנביאים נקראים 'צופים', משום שהם רואים את מה שיקרה בעתיד.

(באר משה)

## אמרת השבוע

### זקוק לצדקה

ערב שבת אחד הלכה רעייתו של רבי חיים מצאנז לשוק כדי לקנות דגים לשבת. אמר לה המוכר: "דגים רגילים, כמו שאת נוהגת לקנות, לא היו היום. היו רק דגים יקרים, ואת האחרון קנה זה עתה יהודי פלוני".

הרבנית התפללה מאוד. הלוא היהודי הזה נחשב עני, והוא מגיע בכל שבוע לקבל צדקה מידי בעלה. כשחזרה לביתה סיפרה על כך לצדיק וטענה: "אותו יהודי אינו זקוק לצדקה שאתה נותן לו, אם הוא מרשה לעצמו לקנות דג יקר כליך".

נענה הרבי: "לא ידעתי שהוא זקוק למאכלים יקרים כליך!", וציווה להוסיף על קצבתו השבועית...

התפילה). יחשוב בתשוקה עצומה עד מאוד, ואני מחכה ומצפה מתי נזכה זה שתשוב לציון, ומה טוב אם יוכל האדם להוריד דמעות על תשוקה זו.

(יסוד ושורש העבודה)

### זעקה מכל ישראל

אילו היו כל ישראל, כגדול וכקטן, אומרים, אבא, דיי כבר, רחם-נא עלינו ושלח לנו משיחנו, בודאי היה המשיח בא.

(ספר השיחות תרצ"ו)

### קול יוצא

קול יוצא ממתבתא דרקינא מי מכס שמחכה כל יום ויום, מי שלא מצפה לזה בכל יום בעולם הזה, אין לו חלק לעולם הבא.

(זוהר)

### ציפייה וציפייה

הלשון "ציפיית לישועה" (שבת לא, א) מורה על דאגות, כי 'ציפית' אינו תקווה עתידית בלבד, אלא 'ראייה', מלשון צופה ומביט למרחוק, כמו

### נגאלים כשמצפים

אמר יצחק אבינו לפני הקב"ה, ריבוננו-של-עולם, שמא אין חזרה לבנים? השיב הקב"ה, אל תאמר כן, יש דור שהוא מצפה למלכותי – מיד הן נגאלין. שנאמר (ירמיה לא, טז) "יש תקווה לאחריתך נאום ה' וישבו בנים לגבולם".

(ילקוט שמעוני)

### להעיר את הלבבות

הגאולה תהיה בהעיר ליבות בני-אדם, ויאמר להם, הטוב לכם כי תשבו חוץ, גולים מעל שולחן אביכם, ומה יערב לכם החיים בעולם, זולת החברה העליונה, אשר הייתם סמוכים סביב לשולחן אביכם, הוא אלוקי עולם ברוך-הוא לעד.

(אור החיים)

### כיסופים לירושלים

"כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו" (תהילים קב, טו). רוצה לומר, כי ירושלים אמנם תיבנה כשייכספו בני-ישראל לה תכלית הכוסף.

(הכוזרי)

### תשוקה עצומה עד מאוד

"ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" (מתוך

# למכור קרח

"מזל טוב!", נשמעו קריאות השמחה עם שבירת הצלחת נחתמו התנאים לשידוכי בתו של ר' משה אברהם גריסרו, מהעיר גלץ. המחוננים נראו שמחים, אך לא־כן הורי הכלה. הללו ידעו היטב כי כל עוד לא יהיה בידם לשלם את הנדוניה שהתחייבו לתת, לא יצא השידוך אל הפועל.

שלוש שנים חלפו ועדיין לא פרע ר' משה את הנדוניה. המחוננים כבר מדברים בגלוי על ביטול השידוך, והוא ואשתו אובדי עצות. בצר להם החליטו לנסוע אל הצדיק רבי אברהם מתתיהו פרידמן מהעיר שטפנשט, לבקש שיתפלל בעדם ויברכם.

הם יצאו לדרך הרחוקה, מגלץ שבדרום מולדובה ועד שטפנשט שבצפון. עם כניסתם אל הצדיק החלו לגולל את מצוקתם. "אם יתבטל השידוך, מה יהיה על בתנו?", אמרו ההורים המיוסרים.

בעיניים טובות הביט בהם הצדיק, פנה לר' משה ושאל: "מה עיסוקך?". השיב ר' משה כי בחורף הוא סוחר בנוצות אווז ובקיץ מכין גלידות. הצד השווה בשני העיסוקים הוא הפרנסה הדלה.

הוסיף הצדיק להתעניין: "מינין אתה משיג את הקרח להקפיא את הגלידה?". ר' משה השיב כי הוא קונה את הקרח מסוכן, וזה קונה את הקרח מבית־החרושת. שוב שאל הצדיק: "וכיצד יש לבית־החרושת קרח בקיץ?".

כאן הסביר ר' משה בפרוטרוט את תהליך תעשיית הקרח: בחורף יוצאים להרים וחוצבים משם גושי קרח גדולים. אחר־כך מנסרים אותם ללבנים, וטומנים אותם בבורות מיוחדים בקרקע, שם הם נשמרים קפואים לאורך זמן. בקיץ מוציאים אותם מהבורות ומשווקים לסוחרים.

"אם־כן", הפטיר הצדיק, "סעו לביתכם והקימו בית־חרושת לקרח. ה' יהיה בעזרכם ותהיה לכם פרנסה בשפע".

בני־הזוג היו המומים למשמע הדברים. מפיו של הבעל נעתקו המילים, אך האישה אזרה עוז ואמרה: "רבי קדוש! האמן לנו כי אפילו את דמי הנסיעה לכאן נאלצנו ללוות... מינין ניקח את הסכומים העצומים הנחוצים כדי לפתוח בית־חרושת!?"

הצדיק האזין לדבריה, וכשסיימה קם ממקומו, הביט בהם במבט החלטי ואמר: "הלוא אמרתם לכם, שובו לביתכם והקימו בית־חרושת לקרח. אל תשנו מדברי אף לא כחוט השערה!".

דבריו התקיפים הבהירו כי הצדיק איתן בדעתו ובני־הזוג קיבלו זאת באמונה שלמה. נותרה רק השאלה – כיצד עושים זאת.

חלפו הימים. ערב אחד נשמעו דפיקות חזקות על דלת ביתם. ר' משה פנה לחלון הבית לראות מי הבא פתאום לבקדם, וכמעט חשכו עיניו מרוב פחד.

בחוץ עמדה קבוצת גברתנים חסונים וגרזינים בידיהם... הוא לא העז לגשת אל הפתח.

בקבוצה היה גוי אחד ממכריו, אשר ניגש אל החלון, הציג את עצמו בידידות והבהיר לו כי רצונם להציע לו הצעה עסקית. בעל־הבית נרגע אט־אט, וביתיים נכנסו האורחים והתיישבו

## לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

### האם העולם ייחרב?

**ב**גמרא (סנהדרין צזא) מופיעים דבריו של רב קטינא: "שית אלפי שני הווי עלמא וחד חרוב" (=ששת־אלפים שנים יתקיים העולם ובאלף השביעי ייחרב). הדברים תואמים את הידוע, שהעולם נברא במתכונת מחזורית של שבע – שישה ימי חול והיום השביעי שבת; שש שנים של עבודת האדמה והשנה השביעית שמיטה. וכך גם הבריאה בכלל – ששת־אלפים שנים של עולם במתכונתו הנוכחית ואלף שביעי "חרוב".

מה פירושו של "חרוב" זה שיקרה באלף השביעי? האם הכוונה היא שהעולם ייחרב? יש בזה כמה וכמה שיטות של גדולי ישראל. הראב"ד (בהגהתו להלכות תשובה של הרמב"ם פרק ג, הלכה ח) אומר שבאותו אלף העולם "חוזר לתוהו ובוהו". לעומתו סבורים רבים, ובהם חכמי הקבלה, שאין לפרש את הדברים במשמעות של חורבן ממשי, אלא הכוונה היא שזה יהיה עולם שונה מהעולם המוכר לנו. הם מפרשים, שהעולם "יהא חרב מתאוות וכיסופין דהאי עלמא" (מגיד מישרים פרשת בהר וויקהל, ועוד). כלומר, זה יהיה עולם ללא יצר הרע, וממילא עולם שונה במהותו.

### שיא השלמות וההתעלות

תורת החסידות, על יסוד תורת הקבלה, מאמצת את הדעה האחרונה, שלפיה העולם יוסיף להתקיים, אלא שזה יהיה עולם שונה במהותו. יתרה מזו: לא זו בלבד שבתום האלף השישי לא יבוא הקץ לעולם, אלא דווקא באלף השביעי יגיע זמנה של קבלת השכר על העבודה בששת אלפי השנים.

בספר התיא (פרק לו בהגהה) מובא בשם האריז"ל, ש"קבלת שכר עיקרו באלף השביעי". הזהר (וירא, חלק א, קי"א), אומר שכל ההתגלויות של החכמות – הן חכמת התורה, הן חכמות הטבע – בסוף האלף השישי, נועדו כדי ש"יתתקן עלמא לאעלא בשביעי" (=שהעולם יתקן להיכנס לאלף השביעי). הרי שאז יגיע העולם לשיא שלמותו והתעלותו.

הדמיון לסוגים הנוספים של שביעיות יש בו להמחיש יותר עניין זה. יום השבת אינו מחריב והורס חלילה את מה שנבנה בששת ימי החול, אלא מביא את הדברים לידי שלמות. כך גם שנת השמיטה נועדה להביא את האדם ואת עבודת האדמה בשש השנים שקדמו לה לדרגה עליונה יותר של שלמות ורוחניות. וכך גם האלף השביעי נועד להעלות את העולם לדרגת "שבת" – עולם רוחני יותר שבו מתגלית האמת האלוקית במלוא זוהרה.

### תקופה חדשה

האלף השביעי בא לאחר ימות המשיח ולאחר תקופת תחיית המתים, שיהיו עוד במהלך האלף השישי. כך גם אומר רבנו בחיי (בפירושו על התורה ויקרא כא, ח): "יום שביעי כנגד אלף השביעי, שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים. והוא אחר ימות המשיח ותחיית המתים. ובני תחיית המתים יזכו אליו ויתענגו בגוף ובנפש תענוג שאין לו סוף".

על־פי הדברים הללו עולה, שהתקופה העתידית מתחלקת לשלוש תקופות מרכזיות: האחת – תקופת ימות המשיח, שבעיקרה היא מצב של עולם מתוקן, שחי בשלום ועובד את ה' יחד. התקופה השנייה היא תחיית המתים, שבה ישתנו סדרי עולם, יחיו המתים והעולם יתרום לדרגה עליונה יותר של רוחניות וקדושה, ואז תגיע כוונת הבריאה לתכליתה והעולם יהיה "דירה לו יתברך". לאחר התקופה הזאת תיפתח תקופה חדשה לחלוטין, שהיא תקופת האלף השביעי.

באור זה יש לראות את משמעות דברי הגמרא "וחד חרוב" – העולם החומרי, על מגבלותיו והסתרי, ייחרב. זה יהיה עולם טהור ורוחני, שבו מתגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו ושוב מקבלים בני עולם התחייה את שלמות השכר הצפון להם.

סביב השולחן.

הם החלו להציג את העניין:

"אנחנו עובדים בבית־חרושת לקרח בעיר הסמוכה. בעליו של בית־החרושת הוא אדם קשה ואכזרי, אשר רודה בנו ללא רחם. באחרונה אף הפסיק לשלם את משכורתנו.

"החלטנו שאיננו מוכנים עוד לעבוד אצלו. שמענו ממכרך שאתה עוסק במכירת מוצרים קפואים, והחלטנו להציע לך להקים בחצר ביתך בית־חרושת לקרח. אנחנו נביא את כל הידע והציוד הדרוש, ונהיה פועלים בבית־החרושת שלך. היהודים ידועים כמעבידים נוחים וישרים..."

בתדהמה גמרה האזין ר' משה לדבריהם, וכמעט דחה את ההצעה על הסף. לפתע הבזיקו במוחו דברי הצדיק: "הקימו בית־חרושת לקרח..." הלוא כך בדיוק אמר הרבי! ר' משה פנה אל אורחיו ואמר:

"מצבי הכלכלי ירוד מאוד עכשיו, ולעת־עתה לא אוכל לשלם לכם מאומה. רק בבוא הקיץ, אם וכאשר יצליח ה' דרכי והסחורה תימכר כראוי, אוכל להחזיר לכם את משכורתכם על החודשים שחלפו. האם תסכימו לעסקה כזאת?"

הפועלים נראו מאוכזבים, אך לפתע נענה אחד מהם וקרא: "חברים, הלוא בלאו־הכי אין לנו לאן לחזור, בשעה שמעבידנו הפסיק לשלם את משכורתנו ומשפחותינו סובלות עוני ומחסור. מוטב שנקים כאן בית־חרושת, ולשנה הבאה נהיה מסודרים במקום עבודה ראוי ומעביד הגון ואנושי".

שוב הפתיעו אותו הפועלים בנכונותם ובאמונם בו, כאשר הצעת חברים התקבלה על דעת כולם, ופה אחד אמרו: "מסכימים אנו לעסקה. נעבוד אצלך בחורף, ואנו סומכים ובטוחים עליך שתשלם לנו את כל משכורתנו בבוא הקיץ".

בית־החרושת קם במהירות. אחרי הכנת הבורות, חצבו הפועלים גושי קרח בנהר והובילום לחצר הבית. בהגיע הקיץ החלו לנהור אליו סוחרים רבים מהסביבה ואף מקומות רחוקים. זה היה פלא כיצד נפוצה כל־כך השמועה על בית־החרושת החדש, ומדוע מעדיפים סוחרים ממרחקים דווקא אותו.

עד מהרה שילם ר' משה את חובותיו לפועלים, והוסיף לצבור רווחים נאים. בית החרושת 'גריסרו' נהפך לאחד המפורסמים ברומניה.

והחתונה? – עוד באותו קיץ התקיימו הנישואין, לשמחתם הרבה של שני הצדדים, כאשר ר' משה בקושי התפנה לה מרוב הביקוש במכירת הקרח...

# הנפקת מטבעות בליווי הלכת



אתאלי. "הקפדה על שמירת כל כללי ההלכה"

גם רבנים חשובים. למשל, הרב הראשי לישראל, הרב שלמה עמאר, עמד בראש ועדה מסויימת למדליה, וכך עוד רבנים. יש הקפדה רבה שבכל מטבע בעל משמעות הלכתית, כמו 'מחצית השקל' או 'פדיון הבן', יישמרו כל דרישות ההלכה."

## מטבעות לאישים

החברה עוסקת גם בהפצת מדליות המוקדשות לדיוקנם של חכמי ישראל, ביניהם רש"י, הרמב"ם, הבעש"ט והרבי מליובאוויטש. בקרב תנופת מדליה ל'חפץ חיים'. לדברי אתאלי, הטבעת דיוקן של אדם על מטבע עוררה שאלות הלכתיות, שהופנו לרבנים. "התשובה שנתקבלה היא, שאם מוטבעת רק צורת הראש והפנים, וגם זה רק מהצד הקדמי, אין זה נחשב לראש שלם והדבר מותר לכל הדעות.

"ההתייעצות עם אנשי ההלכה הדוקה מאוד", מספר אתאלי. הוא מגלה, כי לפני יותר מעשור פנו אל הרב אליהו בקשי-דורון, הרב הראשי אז, בשאלה אם מותר לסחור בפסלים אמנותיים של חיות. הרב פסק שהדבר מותר "כל עוד הם עשויים לנוי ולא לפולחן".

## שגרירי המתכת

השאיפה לייצר מדליות בעלות ערכים יהודיים הביאה את אנשי החברה ליצור סדרת מדליות המבוססת על מדרש רבה בספר בראשית, על ארבעה מאבות האומה "שיצאו להם מוניטין"

**ב** כל שנה, כאשר קוראים בתורה את פרשת שקלים, עולה חיוך קטן של הנאה בזווית פיו של יוסף אתאלי. כסמנכ"ל בחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות הוא חש שזו הפרשה שלו. כיום, בגיל 68, כשמהאחרון עשרות מטבעות ומדליות, שהופצו לאחר שקיבלו אישור הלכתי, הוא חש שתרם תרומה מעניינת בתחום לא מוכר כל-כך.

אחת המדליות שהוא גאה בה והיה שותף בעיצובה, היא מדליית 'זכר למחצית השקל'. יש בה יותר מעשרה גרם כסף טהור (כשיעור מחצית השקל). מאז הופצה, לפני יותר מעשרים שנה, זכתה להצלחה גדולה. בבתי-כנסת רבים רכשו את המטבע כדי לאפשר למתפללים לקיים 'זכר למחצית השקל'. כל מתפלל 'קונה' לעצמו את מטבע הכסף, תמורת תרומה למטרות צדקה, ותורם אותה בחזרה לבית-הכנסת בשמו ובשם בני-ביתו.

## רבנים בוועדה הציבורית

עוד סדרת מטבעות, שאתאלי היה שותף בייצורה, מיועדת לפדיון הבן. אלה חמישה מטבעות, בערך של שקל כסף שלם (קצת יותר מעשרים גרם כסף לכל מטבע), שבצידם האחד כתוב "קדש לי כל בכור", ובצד השני מוטבע חלק מכתר ארם צובא.

"כל מטבע כזה", מספר אתאלי, "עובר סדרה של אישורים בוועדה הציבורית מיוחדת. כמה אמנים מגישים הצעות, על בסיס הוראות חברי הוועדה, ומהן בוחרים את העיצוב המנצח. בוועדה יושבים

## פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

### שלושה ספרי-תורה

**שאלה: מה עושים כשקוראים בתורה שלושה קריאות, ויש בבית-הכנסת שני ספרי-תורה בלבד?**

**תשובה:** במשנה אמרו, שהכוהן הגדול היה קורא שני קטעים: האחד מתוך ספר-תורה, והשני על-פה. ושאלו בגמרא, למה לא יגללו את ספר-התורה לקריאה השנייה? וענו: "לפי שאין גוללים ספר-תורה בציבור, מפני כבוד הציבור".

מה עושים כשצריך לקרוא בשני ספרי-תורה, ויש בבית-הכנסת רק ספר אחד. לדעת הרשב"א, אסור לגלול ספר-תורה אלא קוראים את הקריאה השנייה מתוך חומש. אבל ההלכה היא כדעת המרדכי והריטב"א, ש"מוטב שיידחה כבוד הציבור, ולא תידחה תקנת חכמים".

ובענייננו: לכל קריאה מוציאים ספר-תורה מיוחד, הן מפני כבוד הקריאה הן מפני כבוד הציבור. לפני התפילה יש לגלול כל ספר, שיהיה מוכן לפרשה שקוראים בו.

(מלשון מטבע). מתברר שהיו מטבעות קדומים לכבוד אברהם ושרה, וכך ליהושע בן-נון, לדוד המלך ולמרדכי. במדרש מובא תיאור מפורט של המטבעות הללו, וברוח זו עוצבה סדרה דומה של מדליות החברה. הסדרה הצליחה כל-כך עד שהגיעה בקשה לעצב מדליות ותליונים עם שמות האימהות, ובהמשך גם רות ואסתר.

"לפני חמישים שנה, כאשר ראש-הממשלה הראשון, בן-גוריון, ייסד את החברה למדליות ולמטבעות, הוא כינה את המטבעות 'שגרירי המתכת של ישראל'. ספק אם הוא שיער שהמטבעות הללו יפיצו בעיקר את ערכי היהדות", מסיים אתאלי.

## גיליונות

# שיחת השבוע

בעברית וברוסית  
מופצים בכל רחבי ארה"ב

להזמנות ולפרסום אנא פנו:

1-646-387-0816

sh-usa@chabad.org.il

## ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות  
של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226\_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

## מבצע מיוחד למוצרי פורים

כל מוצרי פורים, משלוחי מנות וחומרי הסברה

במהירים נמוכים

להזמנות ולפרטים נוספים:

purim68@gmail.com

או בטלפונים: 1-347-4237798, 1-646-3870816

סופר סת"ם • HaSofer  
RABBI MOSHE KLEIN  
משה הלוי קליין  
321 Kingston Avenue  
718-221-2222  
www.esofer.com  
A HaSofer Company